

Tietoyhteiskuntaneuvosto haluaa isoja uudistuksia tekijänoikeuslakiin

8.2.2006 09:16 — Jaakko Kuivalainen

Pääministeri **Matti Vanhasen** johtama tietoyhteiskuntaneuvosto ehdottaa tiistaina julkaisemassaan raportissa, että tekijänoikeusjärjestelmän uudistaminen aloitetaan pikaisesti. Nykyistä järjestelmää ja lainsäädäntöä raportti arvostelee vanhentuneeksi, monimutkaiseksi ja jäykäksi.

Tulevaisuuden elinvoimainen Suomi -raportin mukaan tekijänoikeusjärjestelmä kaipaa "perusteellista uudistamista", jotta Suomi olisi vuonna 2010 tietoyhteiskunnan kehityksessä tavoitellulla tasolla. Uudistus on yksi neuvoston viidestätoista tietoyhteiskuntaa edistävästä ehdotuksesta.

- Tietoyhteiskuntaneuvosto ehdottaa, että kauppa- ja teollisuusministeriö ja opetusministeriö alkavat valmistella laajapohjaista uudistusta, jossa tekijänoikeuksia arvioidaan syvällisesti yhteiskunnassa tapahtuneen muutoksen perusteella.

Pääministeri Matti Vanhanen sanoo keskiviikon Helsingin Sanomissa, että valmistelun vastuun pitää kuulua edelleen opetusministeriölle. Vanhanen lieventää hieman raportin viestiä kertomalla, ettei tekijänoikeuslakia laiteta saman tien uusiksi.

Kulttuuriministeri **Tanja Karpelan** johdolla toteutettu tekijänoikeuslain uudistus astui voimaan vuodenvaihteessa.

Teollisuuspolitiikka ohi kulttuuripolitiikan

Neuvoston raportin mukaan pikaisesti kaivattavien uudistuksien lähtökohdan ei tulisi olla kulttuuripoliittinen, vaan teollisuus- ja tietoyhteiskuntapoliittinen.

Tietoyhteiskuntaneuvosto selittää, että tekijänoikeusasioiden perustavanlaatuisen muutos johtuu digitaalisuudesta ja monikanavaisesta jakelusta sekä nykyisestä tilanteesta, jossa suuryhtiöt omistavat huomattavan osan erilaisista tekijänoikeuksista.

- Nykyinen tekijänoikeuslainsäädäntö perustuu aikaan, jolloin kyse oli lähinnä yksittäisten sisällöntuottajien ja viestimien välisistä suhteista, raportissa selitetään. - Monikanavaiseen jakelutiehen siirryttäessä ja uusia digitaalisia palveluja luotaessa törmätään tilanteisiin, joissa tekijänoikeusjärjestelmän jäykkyys ja monimutkaisuus asettavat esteitä tiedon tarkoituksenmukaiselle leviämislle ja kaupallisesti kannattavien palveluiden luomiselle.

Nykyinen tekijänoikeuslainsäädäntö on raportin mukaan esteenä muun muassa televisiotoiminnan kehittymiselle.

- Koko televisiotoiminnan kehitysedellytyksiä tulee parantaa uudistamalla tekijänoikeuslainsäädäntö monikanavajakeluun soveltuvaksi.

CC julkiselle sektorille

Tietoyhteiskuntaneuvosto esittää myös, että julkisen sektorin tulisi siirtyä suunnitelmallisesti CreativeCommons-lisenssin laajamittaiseen käyttöön.

- CC-lisenssillä teoksen julkaiseminen ei tarkoita tekijänoikeuksista luopumista. Se tarkoittaa osan oikeuksista tarjoamista kenelle tahansa teoksen käyttäjälle, mutta vain tietyillä, teoksen tekijän määrittelemillä ehdoilla.

- Tekijänoikeuslainsäädännön vanhentuneisuuden vuoksi tiedon jalostamisen arvoketju ei edistä tiedon jakoa ja muokkausta erilaisiin käyttötarkoituksiin. Huomattava osa tiedon tuottajista haluaa omien aikaansaannostensa leviävän eri tahojen käyttöön, kunhan lähde mainitaan.

Käyttöönottoa varten tarvittava työtä neuvosto ehdottaa tilattavaksi CC-lisenssin kehittämistä koordinoivalta Teknillisen korkeakoulun ja Helsingin yliopiston yhteiseltä HIIT-tutkimuskeskukselta.

Tietoyhteiskuntaneuvoston raportista ([pdf](#)) voi vaihtaa ajatuksia digitodayn [tekijänoikeusblogissa](#)

<http://www.digitoday.fi/viihde/2006/02/08/tietoyhteiskuntaneuvosto-haluaa-isoja-uudistuksia-tekijanoikeuslakiin/20064491/66>